

Dosarul nr. 2r-28/24
2-23014685-01-2r-15012024

Prima instanță: Judecătoria Ungheni (jud.: R. Costru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: I. Secrieru, V. Sîrbu, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

13 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Ion Pușca,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată, examinată în procedură scrisă a cererilor cu valoare redusă, depusă de Serghei Negru împotriva lui Ion Pușca cu privire la încasarea datoriei,
împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Ion Pușca împotriva hotărârii din 26 aprilie 2023 a Judecătoriei Ungheni,

c o n s t a ț ă:

La 30 ianuarie 2023, Serghei Negru, reprezentat de avocatul Valeriu Gandrabur, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Pușca, cu privire la încasarea din contul pârâtului a împrumutului în sumă de 4800 de euro sau în valută națională la cursul BNM, a dobânzii de întârziere de 136437,01 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 26 aprilie 2023 a Judecătoriei Ungheni acțiunea depusă de Serghei Negru a fost admisă integral, a fost încasat de la Ion Pușca în beneficiul Serghei Negru suma de 4800 de euro cu titlu de datorie în valută națională la cursul BNM la data executării hotărârii, suma de 136437 de lei cu titlu de dobânda de întârziere și suma de 5400 de lei cu titlu de cheltuielile de asistență juridică. A fost încasat de la Ion Pușca în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 7121 de lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 30 mai 2023 Ion Pușca, prin intermediul oficiului poștal, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia.

Prin încheierea din 18 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Ion Pușca, fiind acordat părții apelante termen de 15 zile calendaristice, calculat din momentul comunicării prezentei încheieri, pentru a

prezenta cererea de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și pentru achitarea și prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 6008,87 de lei. Totodată, s-a comunicat apelantului că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare, cu toate documentele anexate la acestea.

La 02 august 2023, Ion Pușca a recepționat copia încheierii instanței de apel din 18 iulie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție a scrisorii (f.d. 59).

Prin încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost restituit apelul declarat de Ion Pușca, din motiv că în termenul stabilit de instanța de apel apelantul nu a înlăturat neajunsurile menționate de instanța de apel, și anume nu a prezentat dovada achitării taxei de stat în sumă de 6008,87 de lei.

La 20 decembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Ion Pușca, a declarat recurs împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termenul de declarare a recursului, admiterea acestuia și casarea încheierii instanței de apel.

În motivarea cererii de recurs a invocat că hotărârea primei instanțe nu a recepționat-o. La 13 decembrie 2023 a fost citat de executorul judecătoresc, de unde a aflat despre existența încheierii instanței de apel din 14 septembrie 2023, prin care i-a fost restituită cererea de apel.

A susținut că nu a știut despre existența cărorva hotărâri pe cauza dată, nu a semnat și nici nu a primit prin poștă sau alte mijloace de comunicare încheierea contestată.

La 15 ianuarie 2024 în adresa intimatului Serghei Negru a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Ion Pușca cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimatul nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv (f.d.76).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a restitui recursul ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin. (1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

După cum denotă actele cauzei, nefiind de acord cu hotărârea din 26 aprilie 2023 a Judecătoriei Ungheni, la 30 martie 2023 Ion Pușca a contestat-o cu apel nemotivat și netimbrat.

Prin încheierea din 18 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Ion Pușca, și s-a acordat apelantului termen de 15 zile calendaristice, calculat din momentul comunicării prezentei încheieri, pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel și anume, să prezinte motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 6008,87 de lei. Totodată, s-a comunicat apelantului că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare, cu toate documentele anexate la acestea.

La 02 august 2023, Ion Pușca a recepționat copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 18 iulie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 59).

Ca urmare, prin încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost restituit apelul declarat de Ion Pușca, din motiv că în termenul stabilit apelantul nu a înlăturat neajunsurile menționate de instanța de apel, și anume nu a prezentat motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovada achitării taxei de stat în sumă de 6008,87 de lei.

Se reține că la 30 octombrie 2023 Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul oficiului poștal, a expediat copia încheierii din 14 septembrie 2023, la adresa de domiciliu indicată de Ion Pușca în cererea de apel: r-nul Nisporeni, s. Seliște (f.d. 63), recepționată de către ultimul la 03 noiembrie 2023, fapt ce rezultă din avizul poștal de recepție (f.d. 64).

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul reține că termenul de declarare a recursului este un termen de procedură imperativ, astfel încât nerespectarea acestuia atrage decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac, fără a iniția o abordare a recursului în fond.

Impunerea unui termen de valorificare a căii de atac are ca scop disciplinarea justițiabililor și garantarea securității raporturilor juridice.

Decăderea din dreptul de acces la jurisdicția Curții Supreme de Justiție constituie de asemenea un factor de securitate juridică, conținută în regula de 15 zile, care curge de la data comunicării încheierii (contestate) recurentului și împiedică o permanentă repunere în discuție a soluțiilor irevocabile pronunțate de instanțele de judecată.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 102 alin. (6) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Potrivit at. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

Astfel, termenul de contestare a încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a început să curgă din 04 noiembrie 2023 (ziua imediat următoare celei în care a fost recepționată încheierea) și a expirat la 18 noiembrie 2024 (zi de sâmbătă), ultima zi de depunere a recursului fiind 20 noiembrie 2023 (zi de luni). Respectiv, cererea de recurs înaintată de Ion Pușca, depusă în instanță la data 20 decembrie 2023 și înregistrată la data 26 decembrie 2023, este tardivă.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul declarat împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, depus prin intermediul oficiului poștal la 20 decembrie 2023 și înregistrat la 26 decembrie 2023, este declarat cu omiterea termenului. Reieșind din cerințele inserate în respectiva cerere de recurs, recurentul a solicitat repunerea în termen indicând că nu a cunoscut despre emiterea încheierii contestate și nici nu a recepționat această încheiere prin poștă sau alte mijloace de comunicare.

Prin prisma prevederilor citate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a depune recursul în termen.

La caz, nu poate fi reținut argumentul recurentului privind repunerea în termenul de declarare a recursului, faptul că nu a cunoscut despre încheierea contestată și că nu i-a fost adusă la cunoștință această încheiere, deoarece se combate prin faptul recepționării încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2023 de către Ion Pușca la data de 03 noiembrie 2023 (f.d.64).

Prin urmare, Completul menționează că recursul a fost declarat la 20 decembrie 2023, în afara termenului legal prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă, fără a indica vreun motiv justificativ și fără anexarea probelor în vederea argumentării omiterii termenului legal, or motivele invocate în cererea de recurs sunt declarative și nu au un suport probator.

În acest context, instanța de recurs notează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, prevederile art. 15 din Codul de procedură civilă, stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Față de cele expuse, Completul de judecată consemnează că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă, că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei) în carte înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Relevantă în acest sens este și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Panomaryov vs Ucraina (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008), în conținutul căreia Curtea a notat că, reînnoirea termenului pentru introducerea unei căi ordinare de atac din motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului de declarare și recurentul nu a probat repunerea în termen a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge ca neîntemeiată cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului și de a restitui recursul declarat de Ion Pușca împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea lui Ion Pușca cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se restituie recursul declarat de Ion Pușca împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată, examinată în procedură scrisă a cererilor cu valoare redusă, depusă de Serghei Negru împotriva lui Ion Pușca cu privire la încasarea datoriei, ca fiind depus în afara termenului legal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi